

JEDNOG DANA, MOJ JAMELE

(odlomak iz TV drame)

FLAUTISTA: Dugo si spavao.

JAMEL: Šta se ovo događa? Gde sam?

FLAUTISTA: Zatekao sam te kako spavaš pod ovim drvetom.

(Posmatra ga.)

Tvoja odeća pokazuje da si dugo putovao.

(Čovek sa klupe vadi iz džepa časovnik, isti onakav kakvog je imao ujak.)

ČOVEK: Već je vreme, a broda još nema.

(Flautisti) Hoće li uopšte doći?

FLAUTISTA: Treba biti strpljiv.

JAMEL: Kako sam ovde dospao?

(Prelazi rukom preko čela. Gleda oko sebe.)

Zar je ovde samo pusto polje?

FLAUTISTA: Poznaješ ovaj kraj?

JAMEL: Sinoć sam stigao, i ovde je bio moj dom.

FLAUTISTA: San je opasno piće. Otruje dušu.

JAMEL: Čitavu noć sam proveo kod kuće. Svega se dobro sećam.

FLAUTISTA: Sanjao si.

JAMEL: *(Ustaje, nasloni se na veliko drvo.)*

Ne. Ja se nalazim na pravom mestu. Ovo drvo je bilo ispred naše kuće. A klupa i sto u bašti.

(Gleda okolo, kroz grane se probijaju sunčevi zraci. On šakama pređe preko lica.)

Tu, gde je bila ograda... sada je gomila kamenja... Sve se promenilo...

(Diže glavu i gleda u vis.)

Samo je nebo ostalo isto.

FLAUTISTA: Uzaludan ti je bio put.

JAMEL: Razgovarao sam sa roditeljima. Čuo njihove glasove.

FLAUTISTA: To su bile njihove senke koje su ušle u tvoj san.

JAMEL: Sedeo sam za trpezom i jeo prava jela.

FLAUTISTA: Već dugo vremena ljudi na ovom mestu čekaju brod da ih prebaci na drugu obalu reke... Niko više i ne zna kada je ovde bila kuća...

JAMEL: Davno je to bilo, kada sam jedne noći, krišom otišao. A sinoć se vratih kući. Bila je mesečina. Sve sam lepo video. Nije moguće da je to bio san. Ušao sam kroz trem. Tamo su me čekali roditelji. Moj brat Melvi je lovio ribu na reci. Kuća nam je bila puna gostiju. Kuda je to sve nestalo?

FLAUTISTA: Sklopiš i otvoriš oči, udariš dlanom o dlan, i eto sve je odjednom drugačije. Sve. A preko rana polako pada, kao topla kiša, zaborav.

ČOVEK: *(Sa klupe ponovo vadi časovnik i gleda u njega.)*
Jutros je sunce kasnije izašlo. Ili nešto nije u redu sa mojim satom.

JAMEL: *(Tek sada bolje pogleda čoveka, posmatra ga pažljivo.)*

ČOVEK: *(Opazi Jamelovo posmatranje.)*
Zašto me tako gledaš?

JAMEL: Mnogo ličite na nekoga koga poznajem.

ČOVEK: *(Odmahne rukom.)*
Nema ničeg novog pod kapom nebeskom. Ljudi su slični, i lica su im slična.

JAMEL: *(Pokazuje na časovnik koji čovek drži u ruci.)*
I taj džepni časovnik sam već video.

ČOVEK: I svi časovnici liče jedni na druge.

JAMEL: *(Prišao je nekoliko koraka, ali kada dođe sasvim blizu, on ustukne zbunjen, jer ugleda devojkicu, koja mu je dotada bila okrenuta leđima i nije je opažao. Pruži ruke prema njoj.)*

JAMEL: Rahela!

ČOVEK: To je moja ćerka.

JAMEL: Zar si zaboravila? Zaklela si mi se na večnu vernost. *(Devojka ne reaguje na njegove reči.)*
Rahela, zar me zaista ne prepoznaješ?
(Pružaj joj ruku.)
Pogledaj ovaj prsten. Zar rubin još uvek ne sija kao plamen!
(Podiže veo sa devojčinog lica. Ugleda sasvim nepoznato lice.)
(Okreće se prema reci. Flautista mu polako prilazi.)

FLAUTISTA: Prošlo je mnogo godina. Ne misli više o tome. Sve je prošlo, i ovo će proći. Zašto si uopšte dolazio posle toliko vremena? Šta si tražio?

JAMEL: Postoje neki neisplaćeni dugovi iz prošlosti.

FLAUTISTA: Otpisani su.

JAMEL: Kad čovek ostane sam, daleko od onih koji su ga voleli, on tek onda saznaje koliko je nepravdi učinio u životu, koliko je bio nezahvalan; nedostojan ljubavi. Zar sam došao pred kapiju roditeljskog doma da nađem samo prah i pepeo? Nije li možda sve ovo, naš razgovor, čekanje broda, ova pustoš, nije li to samo san, strašan san . . .

Možda ću se iznenada probuditi kod kuće, a majka će sedeti kraj moje postelje. . . Shvataš li, i ti si, možda, samo deo moga ružnog sna.

FLAUTISTA: Ovo nije san: ovo je java. Osećaš li suvo lišće pod nogama? Možeš dodirnuti to veliko drvo. Reka što dole teče, prava je reka.

JAMEL: A ipak, sinoć sam prešao preko praga, prošao kroz vrata i ušao u kuću koju tako dobro poznajem.

FLAUTISTA: Ima o tome jedna priča. Priča o zlatnim vratima. Znaš li je?

JAMEL: *(Ne odgovori.)*

FLAUTISTA: O tome kako je Jošua želeo da ispravi jedan greh učinjen u prošlosti. »Ništa lakše« — rekoše mu. »Trebalo samo proći kroz zlatna vrata.« I on prođe kroz njih, i nađe se na istom mestu sa koga je pošao, opet na pragu, opet pred istim vratima. Ponovo zakorači i ponovo prođe kroz zlatna vrata; ali, kao i da nije zakoračio. I sve tako unedogled.

(Približi se Jamelu.)

Sve dok nije razumeo da se prošlost ne može dosegnuti i da korača u prazno.

Ta zlatna vrata koja stoje na ulazu u prošlost satkana su od sunca i kiše; ona su obmana, pojavljuju se i nestaju kao duga.

JAMEL: Srce mi je još uvek mlado; čujem ga kako kuca.

FLAUTISTA: Tim gore po tebe. Lutao si i tražio, a nisi našao ništa, jer si lutao za sablastima, za domom koga više nema, za ocem, majkom, bratom i verenicom, koji su mrtvi. Tvoj život je, kao kamen u šaci, bio stisnut u toj noći koju si pod ovim drvetom prespavao.

To što je bio samo san, to je tvoj život. Tražio si nešto, nisi našao ništa. I kada pogledom tražiš taj put koji si prošao, ne možeš da ga sagledaš, jer je od magle i mesečine.

JAMEL: Kuda dalje? Sve čega se dotaknem, izmiče mi ispred ruku.

FLAUTISTA: Za takav si život rođen. Za takav i nikakav drugačiji.